

Mirja Ullvig
Enhetschef
mirja.ullvig@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion (MP), För fler träd och grönska – inför 3-30-300 modellen i Trelleborgs kommun

Sammanfattning

I september 2022 inkom Miljöpartiet med en motion om att införa 3-30-300-modellen i Trelleborgs kommun för en hållbar stadsutveckling och ökad hälsa och välbefinnande för kommuninvånarna. Motionen anmäldes till kommunfullmäktige vid fullmäktiges sammanträde den 26 september 2022, § 166.

Enligt modellen ska

- alla invånare kunna se minst 3 träd från sin bostad, arbetsplats och skola
- varje boendekvarter/stadsdel ska ha minst 30 % krontäckningsgrad
- alla invånare ha max 300 meter till närmsta grönområde (av god kvalitet och helst på minst en hektar).

Träd och grönområden är viktiga för att människor ska må bra, både fysiskt och psykiskt. Träd bidrar med många nyttor genom att t.ex. fördröja dagvatten och rena luften från föroreningar, dessutom skapar de attraktivitet och ekonomiska värden. För kommunens exploateringsprojekt är träd också av intresse för att uppnå klimatpositivitet då träd är helt nödvändiga för att uppnå tillräckligt stora kolsänkor för att balansera de utsläpp som inte går att undvika i byggprocessen. Både nationellt och internationellt tillämpas 3-30-300-modellen allt mer och många städer satsar nu på trädplanteringar för att dra nytta av de många fördelar som träden ger.

Det finns olika metoder att använda för att följa upp 3-30-300-modellen. Med befintlig kunskap inom organisationen kan kommunen redan uppskatta 3- och 300-måtten. För krontäckningsgraden (30-måttet) föreslås en trädkartläggning med hjälp av stadsträd.se. Kostnaden för detta är 46 000 kr för kommunens samtliga tätorter och till det tillkommer en licenskostnad på 1 000-4 000 kr i månaden. Ungefär vart femte år behöver trädkartläggningen uppdateras till en kostnad av 23 000-32 200 kr.

Samtliga nämnder som yttrat sig har varit positiva, saknat erinran mot motionen eller avstått från att yttra sig. Samhällsbyggnadsnämnden ser det som positivt att kommunen med motionen skulle få ett övergripande ställningstagande att utgå ifrån i plan- och byggprocessen.

Ytterligare information finns under rubriken *Ärendet* i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, Svar på motion (MP), För fler träd och grönska – inför 3-30-300-modellen i Trelleborgs kommun, KS 2022/734, 2023-02-08

Internremissvar från tekniska serviceförvaltningen, TSN 2022/199, 2022-11-01

Protokollsutdrag samhällsbyggnadsnämnden 2022-12-06, § 253

Internremissvar från samhällsbyggnadsnämnden, MH-2022-2136, 2022-11-10

Protokollsutdrag bildningsnämnden 2022-12-14, § 211

Internremissvar från bildningsnämnden, BIN 2022/3046, 2022-11-03

Protokollsutdrag kultur- och fritidsnämnden 2022-10-26, § 78, KFN 2021/170

Protokollsutdrag socialnämnden 2022-11-17, § 123, SN 2022/387

Protokollsutdrag arbetsmarknadsnämnden 2022-12-13, § 119

Internremissvar från arbetsmarknadsnämnden, AMN 2022/138, 2022-11-24

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2022-09-26, § 166

Motion (MP), För fler träd och grönska – inför 3-30-300-modellen i Trelleborgs kommun, 2022-09-26

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att bifalla motionen

att uppdra åt kommunstyrelsen att införa 3-30-300-modellen i Trelleborgs kommun utifrån föreliggande förslag

att kostnader för 3-30-300-modellen samt uppföljning av denna hanteras inom ordinarie budgetprocess med start 2024

att uppmana berörda nämnder och bolag att implementera 3-30-300-modellen samt inom egen budget avsätta medel för detta.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och bolag

Ärendet

I september 2022 inkom Miljöpartiet med en motion om att införa 3-30-300-modellen i Trelleborgs kommun för en hållbar stadsutveckling och ökad hälsa och välbefinnande för kommuninvånarna. Motionen anmäldes till kommunfullmäktige vid fullmäktiges sammanträde den 26 september 2022, § 166.

Miljöpartiet föreslår

- att Trelleborgs kommun börjar tillämpa 3-30-300-modellen
- att Trelleborgs kommun informerar och inspirerar privatpersoner och företag till att följa de delar av 3-30-300-modellen som är tillämplig.

Beredning

3-30-300-modellen är framtagen för att vara vägledande för hur mycket grönska som behövs för en hållbar stadsutveckling och hälsofrämjande miljöer i våra tätorter, baserat på evidens från forskning. Enligt modellen ska

- alla invånare kunna se minst 3 träd från sin bostad, arbetsplats och skola
- varje boendekvarter/stadsdel ska ha minst 30 % krontäckningsgrad
- alla invånare ha max 300 meter till närmsta grönområde (av god kvalitet och helst på minst en hektar).

Träd och grönområden är viktiga för att människor ska må bra, både fysiskt och psykiskt. Världshälsoorganisationen har sammanställt evidens från forskning kring urbana grönområden och hälsa. I rapporten går det läsa att träd och grönska bland annat ökar mental hälsa, minskar hjärt- och kärlsjukdomar och övervikt genom att minska stress, öka fysisk aktivitet och minska exponeringen för luftföroreningar, buller och höga temperaturer. Träd är också viktiga element i en hållbar stadsutveckling då de bland annat fördröjer dagvatten, gynnar biologisk mångfald och binder koldioxid. Närhet till träd och grönområden skapar dessutom ekonomiska värden och attraktivitet. Region Skåne genomförde 2019 en studie i fem skånska tätorter som visade att närhet till grönområden har en signifikant positiv påverkan på bostadspriserna.

För kommunens exploateringsprojekt är träd också av intresse för att uppnå klimatpositivitet. I Skanskas fiktiva projekt *Ljusekulla* har man lyckats bygga en klimatpositiv stadsdel, men eftersom alla utsläpp från byggprocessen inte går att undvika är ett sådant mål beroende av stora kolsänkor. Den allra största kolsänkan i projektet är trädplanteringar. Om Trelleborg vill uppnå samma resultat i Sjöstaden och andra exploateringsprojekt kommer det krävas att man satsar på rejäla trädplanteringar som kolsänkor. Trädplanteringar används i klimatsyfte i flera städer runt om i världen, ett exempel är Köpenhamn där de har som mål att göra staden koldioxidneutral till 2025 genom att bland annat plantera 100 000 nya träd i staden under en tioårsperiod.

Naturvårdsverket har satt målet att alla svenska tätorter bör ha en krontäckningsgrad på 25 % år 2030 samt att krontäckningen ska ha ökat med minst 2 % jämfört med 2020. I Trelleborg är 3-30-300 modellen förenlig med flera mål i miljömålsprogrammet, till exempel att kommunen i samhällsplaneringen ska bevaka att alla kommuninvånare ska ha max 300 m till närmsta park. I naturplanen,

som antogs av kommunfullmäktige 2020, finns ett effektmål som säger att kommunen bör ta fram riktlinjer för hantering av träd i offentliga miljöer.

Under 2022 har Region Skåne analyserat de nio största tätorterna i Skåne utifrån 3-30-300-modellen. I rapporten konstateras att de flesta tätorter klarar 300-måttet relativt bra, Trelleborg inkluderat. För 3- och 30-måtten är resultatet generellt lite sämre men varierande. Av de nio inkluderade tätorterna är krontäckningen (30-måttet) lägst i Trelleborg och synligheten av träd (3-måttet) näst lägst. Det finns alltså stora incitament för Trelleborg att arbeta mer med träd och grönska för att skapa hälsofrämjande miljöer för kommuninvånarna, öka attraktiviteten och främja en hållbar stadsutveckling.

Förslag

3-30-300-modellen är anpassad för att indikera hur mycket grönska som behövs i städer och tätorter. Förslaget är därför att modellen tillämpas i kommunens samtliga tätorter.

Det finns olika metoder att använda för att följa upp 3-30-300-modellen. Inom kommunen finns redan kompetens att med hjälp av GIS uppskatta avstånd till närmsta grönområde (300-måttet). För att mäta krontäckningsgraden (30-måttet) är ett alternativ att göra en trädkartläggning med hjälp av stadsträd.se. Kostnaden för trädkartläggning för kommunens samtliga tätorter är 46 000 kr, till priset tillkommer en licenskostnad för ett organisationsabonnemang som ligger på 1 000-4 000 kr i månaden. I och med att träd växer, nyplanteras och avverkas behöver kartläggningen uppdateras ungefär var femte år. Då ligger kostnaden på 50-70 % av kostnaden för den första kartläggningen, i Trelleborgs fall ca 23 000-32 200 kr. 3-måttet går t.ex. att följa upp genom att skicka ut en undersökning till ett antal slumpvalda kommuninvånare. Med tanke på trädets tillväxttakt behövs uppföljning av 3-30-300-modellen troligtvis bara göras ungefär var tredje-fjärde år. Vald uppföljningsmetod bör utvärderas efter hand för att säkerställa att det uppfyller syftet.

Som ansvarsfördelning föreslås

- att kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning av modellen samt informerar och inspirerar nämnder, bolag, privatpersoner och företag till att följa de delar av 3-30-300-modellen som är tillämplig
- att samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för att implementera modellen i stadsplanering
- att tekniska servicenämnden ansvarar för trädplantering i befintliga tätorter och stadsdelar med fokus på bristområden enligt trädchronstäckning.

Inkomna synpunkter under internremiss

Motionen skickades på interremiss till tekniska servicenämnden, samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, bildningsnämnden, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och Trelleborgshem.

Tekniska servicenämnden konstaterar att det finns goda förutsättningar för att implementera 3-30-300-modellen i Trelleborg och lyfter de många fördelar som stadsgrönska ger i form av att kyla ned städer, minska föroreningar, öka mentalt

välbefinnande, uppmuntra till fysisk aktivitet och fungera som gröna, sociala mötesplatser för kommuninvånarna. De föreslår att 300-måttet kan bevakas genom att lägga till en rutin i arbetet med översikts- och detaljplaner. För 30-måttet behövs utbildning och resurser för att kartlägga krontäckningsgrad på stadsdelsnivå.

Vidare påpekar de också att flera nationella myndigheter betonar vikten av standarder för grönytor och träd. Boverket arbetar med avståndsrekommendationer till grönområden av olika slag och Naturvårdsverket rekommenderar minst 25 % krontäckningsgrad i svenska tätorter. När det gäller krontäckning påpekar tekniska servicenämnden att det dock är viktigt att beakta art och kvalitet på träd då detta inte omfattas i krontäckningsmålet på 30 %. I områden där det är svårt att uppnå 30 % krontäckningsgrad kan man i stället arbeta mot 30 % grönyta i form av annan, lägre vegetation. Slutligen påpekar de att det finns flera formuleringar i både naturplanen och miljömålsprogrammet som ligger i linje med att etablera 3-30-300-modellen och att vi behöver hitta lösningar för målkonflikter mellan grönområdesutveckling och exempelvis förtätning och trygghetsåtgärder.

Samhällsbyggnadsnämnden ser positivt på att modellen tillämpas och att kommunen då får ett övergripande ställningstagande att utgå från i plan- och byggprocessen. De lyfter de många ekologiska och sociala aspekter som gynnas av träd och grönska som exempelvis fördröjning av dagvatten och möjligheter till rekreation för kommuninvånare, men poängterar att man behöver ta hänsyn till fler faktorer än enbart krontäckning då det ekologiska värdet av träd till stor del bestäms av träslag och ålder. De lyfter att modellen är förenlig med mål 1, 2 och 5 i Trelleborgs kommuns miljömålsprogram och att det i mål 5 finns ett åtgärdsförslag om att skapa en strategi för träd och växtlighet. En tillämpning av 3-30-300-modellen skulle vara ett steg i rätt riktning i etableringen av en sådan strategi.

Bildningsnämnden meddelar att huruvida Trelleborg ska ansluta sig till 3-30-300-modellen ligger utanför deras kompetens att bedöma. I det reviderade lokal- och funktionsprogrammet för förskolor och grundskolor i Trelleborgs kommun betonas dock att utemiljöer i nybyggda förskolor och skolor ska skapas av gröna miljöer och att träd med stora, skuggande kronor behövs.

Kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden meddelar att de saknar erinran gällande motionen.

Arbetsmarknadsnämnden avstår från att yttra sig.

Trelleborgshem inkom inte med något yttrande.